

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Giltig från: 2025-12-10

Innehållsansvar: Åsa Bertilsson, (asabe6), HR-strateg

Giltig till: 2027-12-10

Granskad av: Åsa Bertilsson, (asabe6), HR-strateg

Godkänd av: Ida Uhlén, (idaol9), HR-chef

Anställning av vikarierande underläkare före AT med särskilt förordnande

Bakgrund och syfte

Rutinen vänder sig till chef och HR och informerar om vad som gäller vid särskilt förordnande att utöva läkaryrket för den som inte har legitimation, samt anställning av den samma.

Den 1 februari 2023 trädde ny föreskrift om särskilt förordnande i kraft som tydliggör vem som förordnar, vem som kan förordnas, vilka kontroller som ska göras inför ett förordnande och kravet på handledning.

Förutsättningar

Denna rutin styrs av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om särskilt förordnande att utöva läkaryrket (HSLF-FS 2022:20). Av patientsäkerhetslagen (2010:659, 4 kap. 4 §) framgår det att läkaryrket endast får utövas av den som har legitimation för yrket eller som särskilt förordnats att utöva det. I författning om särskilt förordnande ges föreskrifter och allmänna råd om särskilda förordnanden som ger behörighet att utöva läkaryrket.

Kontroll som ska göras inför anställning

Inför anställning av icke legitimerad läkare behöver rekryteringsansvarig chef försäkra sig om att den person som anställs har rätt behörighet och kompetens för befattningen.

De kontroller som är relevanta för befattningen ska alltid ske inför nyanställning till Södra Älvsborgs Sjukhus. Kontrollerna ska endast ske på den person chefen avser att anställa.

Allmänna förutsättningar för särskilt förordnande

- Ett särskilt förordnande ska gälla för en viss tjänst och ska vara tidsbegränsat.
- Ett särskilt förordnande får inte ges till den som har fått sin legitimation återkallad eller har fått avslag på sin ansökan om legitimation.
- Ett särskilt förordnande får inte ges till den som uppfyller kriterierna för legitimation.
- Den som har genomgått sådan utbildning som det föreskrivs om i författningen i något annat EES-land än Sverige eller i tredjeland får ges ett särskilt förordnande endast om han eller hon har för yrket nödvändiga kunskaper i svenska, danska eller norska språket

Nedan följer information om det är regionen (du som chef) eller Socialstyrelsen som förordnar, vem som kan förordnas, vilka kontroller som ska göras fördelat på:

- **För läkare som genomför sin läkarutbildning i Sverige**
- **För läkare som genomför sin läkarutbildning inom EU eller EES**

- **För läkare som genomför sin läkarutbildning utanför EU eller EES**

För läkare som genomför sin läkarutbildning i Sverige

Den som har fullgjort sina studier på läkarprogrammet vid svenskt universitet till och med tionde terminen, kan förordnas att tjänstgöra med vikariat vid semester, ledighet eller vakans.

Till och med den 31 januari 2026 kan även den som har fullgjort sina studier på läkarprogrammet vid svenskt universitet till och med nionde terminen förordnas att tjänstgöra med vikariat.

Studenten måste även vara godkänd på kurser och prov inom det medicinska området som vikariatet avser.

Ett särskilt förordnande för allmäntjänstgöring (AT) får ges till den som har avlagt läkarexamen enligt den äldre examensbeskrivningen (omfattande 330 hp) och som ska genomföra AT inom regionens verksamhet.

Vem förordnar

Regionen (du som chef) förordnar.

Kontroll som ska göras inför anställning

Kontroll i belastningsregistret, kontakta HR-konsult. Kandidat ska informeras om i annons eller muntligt att kontroll i belastningsregistret kommer att göras. Kontrollen får endast göras på den kandidat som avses anställas.

Utöver detta ska [Checklista kontrollrutiner inför anställning av ny medarbetare](#) användas.

Information till medarbetare

Enligt Socialstyrelsen ska medarbetare få skriftlig information om att hen är förordnad att utöva läkaryrket under perioden för anställning och detta görs via anställningsavtalet. HR klickar i

särskilt förordnande i anställningsunderlaget för att få med information till anställningsavtalet.

För läkare som genomför sin läkarutbildning inom EU eller EES

Den som har fullgjort sina studier på en fakultet inom EU eller EES till och med tionde terminen kan förordnas att tjänstgöra med vikariat vid semester, ledighet eller vakans.

Till och med den 31 januari 2026 kan även den som har fullgjort sina studier på läkarprogrammet vid en fakultet inom EU eller EES till och med nionde terminen förordnas att tjänstgöra med vikariat vid semester, ledighet eller vakans.

Om vikariatet avser ett ämne som är relevant för aktuellt verksamhetsområde och som den studerande genomgår efter den nionde terminen, krävs godkänd kurs och godkänt prov även i detta ämne.

Utöver detta behöver nödvändiga språkkunskaper för yrket uppvisas enligt nedan:

- Intyg som visar godkänt resultat i Svenska 3
- Intyg som visar godkänt resultat i Svenska som andraspråk 3
- Intyg som visar behörighet till högskolestudier i Sverige, Norge och Danmark
- Intyg som visar godkänt resultat vid prov i C1

Vem förordnar

Det krävs alltid ett beslut om särskilt förordnande från Socialstyrelsen för en student som har studerat inom EU eller EES.

Chef skickar in ansökningsblankett och begärda intyg/betyg till Socialstyrelsen. Ansökningsblankett, vilka intyg/betyg och vart det ska skickas finns här [För arbetsgivare - läkare - Legitimation \(socialstyrelsen.se\)](https://www.socialstyrelsen.se/for-arbetsgivare-lakare-legitimation)

Svar om särskilt förordnande kommer till chef via mejl som är angiven på blanketten.

Perioden för förordnandet måste ligga framåt i tiden från när ansökan kommer in till Socialstyrelsen.

Särskilt förordnande beviljas inte för retroaktiv period.

Kontroll som ska göras inför anställning

Kontroll av belastningsregistret görs av Socialstyrelsen.

Information till medarbetare

Enligt Socialstyrelsen ska medarbetare få skriftlig information om att hen är förordnad att utöva läkaryrket under perioden för anställning och detta görs via anställningsavtalet. HR klickar i särskilt förordnande i anställningsavtalet för att få med information till anställningsavtalet.

För läkare som genomför sin läkarutbildning utanför EU eller EES

Ett särskilt förordnande för läkare utbildade utanför EU och EES kan ges med följande syfte:

- Allmäntjänstgöring, AT (till den som har ett beslut från Socialstyrelsen om att göra AT)
- Tjänstgöring i väntan på AT (till den som har ett beslut från Socialstyrelsen om att göra AT)
- Provtjänstgöring (enligt äldre beslut från Socialstyrelsen)
- Praktisk tjänstgöring (som en del av Socialstyrelsens legitimationsprocess)
- Tjänstgöring innan praktisk tjänstgöring
- Utbildningstjänst som efterliknar svensk specialiseringstjänstgöring
- Annat syfte, om det finns särskilda skäl

Vem förordnar

Regionen (du som chef) kan förordna:

- Den som har fått ett beslut från Socialstyrelsen om att göra AT
- Den som har fått ett beslut från Socialstyrelsen om att göra praktisk tjänstgöring, det vill säga den som har fått godkänt resultat på båda delarna på kunskapsprovet. Ett särskilt förordnande kan i sådant fall ges för praktisk tjänstgöring eller för tjänstgöring innan praktisk tjänstgöring.

I övriga fall krävs alltid ett beslut om särskilt förordnande från Socialstyrelsen för en student som har studerat utanför EU eller EES.

Chef skickar in ansökningsblankett och begärda intyg/betyg till Socialstyrelsen. Ansökningsblankett, vilka intyg/betyg och vart det ska skickas finns här [För arbetsgivare - läkare - Legitimation \(socialstyrelsen.se\)](https://socialstyrelsen.se/for-arbetsgivare-lakare-legitimation)

Svar som särskilt förordnande kommer till chef via mejl som är angiven på blanketten.

Perioden för förordnandet måste ligga framåt i tiden från när ansökan kommer in till Socialstyrelsen. Särskilt förordnande beviljas inte för retroaktiv period.

Information till medarbetare

Enligt Socialstyrelsen ska medarbetare få skriftlig information om att hen är förordnad att utöva läkaryrket under perioden för anställning och detta görs via anställningsavtalet. HR klickar i särskilt förordnande i anställningsunderlaget för att få med information till anställningsavtalet.

Introduktion och handledning

En underläkare är inte fullärd och anställning av en icke legitimerad läkare på förordnade omfattas av särskilda krav under anställning. En underläkare skall ha en utsedd handledare samt möjlighet att rådgöra med erfaren kollega vid varje arbetspass. Att ha resurser för handledning och jour är en grundpremiss för att kunna anställa en underläkare.

Anställning av en underläkare skall omfattas av en funktionsbeskrivning där arbetsuppgifter och ansvar framgår på ett tydligt sätt. Finns förväntningar på att arbetsuppgifterna skall utföras på ett önskvärt sätt, skall det också framgå i funktionsbeskrivningen.

Det skall finnas ett framtaget individuellt introduktionsprogram för underläkarna på respektive verksamhetsområde och enhet. Introduktionsprogrammet skall vara tydlig och tillräckligt omfattande och med tillräcklig längd (individuellt) för att bli trygg i utförande av sina arbetsuppgifter och kan utföra dem på ett patientsäkert sätt.

Lön vid och under anställningen

Lön för icke legitimerad läkare skall följa lönestrukturen för underläkare och allmäntjänstgörande läkare (AT).

Icke legitimerad läkare bör ha samma ingångslön som AT läkare (utan erfarenhet) om arbetsuppgifterna är jämförbara. Bedöms arbetsuppgifterna vara mindre kvalificerade arbetsuppgifter än vad AT läkare har i sin funktionsbeskrivning, skall lönen motsvara det.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Åsa Bertilsson, (asabe6), HR-strateg

Granskad av: Åsa Bertilsson, (asabe6), HR-strateg

Godkänd av: Ida Uhlén, (idaol9), HR-chef

Dokument-ID: SAS9613-1111922443-45

Version: 4.0

Giltig från: 2025-12-10

Giltig till: 2027-12-10